

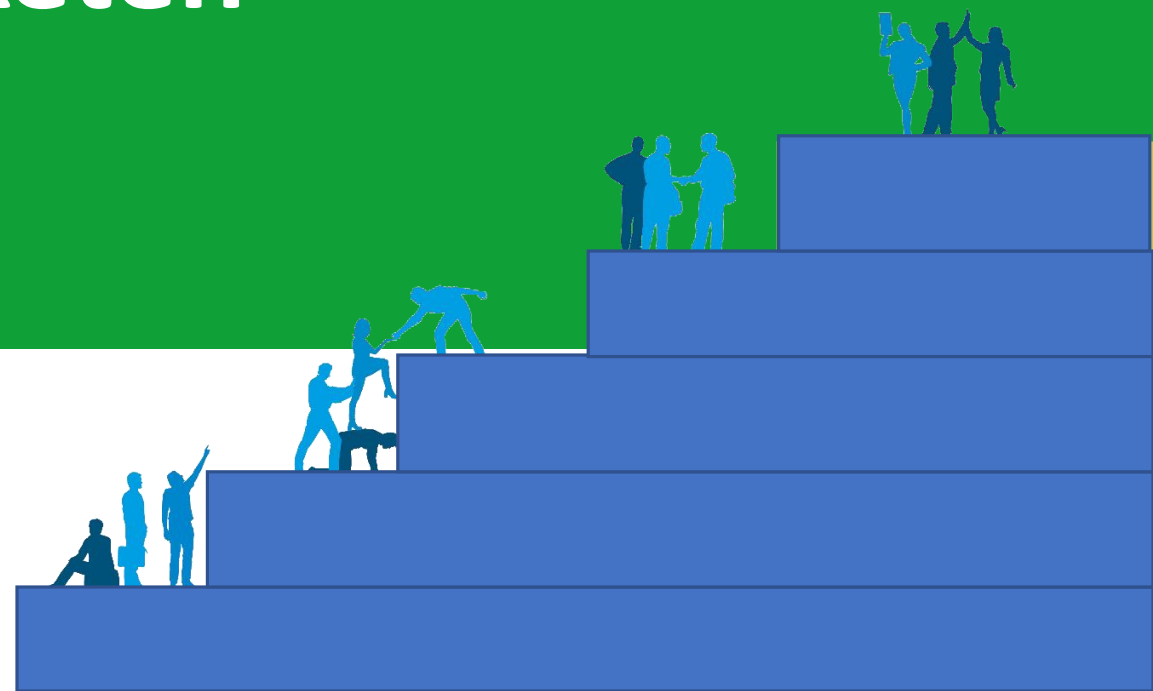

Duurzaam
Digitaal Stelsel
Strafrechtketen

Meerjarenvisie digitalisering strafrechtketen

Initiële versie

Versie 1.0 d.d. 5 februari 2024

Samenvatting

De 'Meerjarenvisie digitalisering strafrechtketen' is een richtinggevende inspiratiebron voor de gewenste veranderingen op IV-gebied in de strafrechtketen. In de Meerjarenvisie is vastgelegd dat de informatievoorziening moet bijdragen aan betekenisvolle, transparante, tijdige en voorspelbare dienstverlening aan de burger en het tijdig beschikbaar stellen van benodigde informatie aan de professional. Op die manier wordt in de hele strafrechtketen adequate ondersteuning geboden aan de zaakstromen in het strafvorderingsproces.

De strafrechtketen functioneert als een organisatie-overstijgend ecosysteem (of zelfs als verzameling van verschillende ecosystemen). Kenmerkend daarbinnen zijn de afhankelijkheidsrelaties: alle partijen zijn voor de uitvoering van hun primaire taak binnen elk deelgebied mede afhankelijk van informatie en/of gegevens bij andere partijen. Door een toenemend gebruik van informatietechnologie (IT) bij de verwerking en uitwisseling van die informatie en gegevens ontwikkelt de strafrechtketen zich tot een digitaal ecosysteem.

De ketenorganisaties houden in hun gemeenschappelijke digitaliseringsaanpak rekening met de complexiteit van dit digitale ecosysteem. Via een gezamenlijke multi-speed ontwikkelaanpak willen zij toewerken naar een volwassen informatievoorziening. In deze aanpak is er ruimte om in dezelfde planningsfase (we noemen dat een 'plateau') parallel op verschillende deelgebieden aan de informatievoorziening te werken, waarbij ten aanzien van ontwikkelniveau, ontwikkelsnelheid en ontwikkelaanpak op die deelgebieden heel bewust voor een andere invulling kan worden gekozen. In opeenvolgende plateaus wordt steeds opnieuw gedifferentieerd naar deelgebieden in de strafrechtketen die minder ver of juist verder zijn in hun ontwikkeling en in de betreffende fase daarom ook om een andere (meer of minder geavanceerde) oplossing vragen. Binnen deze aanpak investeert DDS zowel in 'fast lanes' voor snelle, tussentijdse oplossingen die al op korte termijn gerealiseerd kunnen worden als in 'grand designs' voor structurele, toekomstbestendige oplossingen die veel langere ontwikkeltijden met zich meebrengen.

De uitdaging is om, in aansluiting op de Meerjarenvisie, een eerste plateau te definiëren rond de implementatie van het nieuwe Wetboek van Strafvordering. Binnen dit eerste plateau moet er ook ruimte zijn voor veranderambities met een meer randvoorwaardelijk karakter, zoals de vervanging of doorontwikkeling van legacy-systemen en de ontwikkeling naar meer data-gedreven werken.

Stip op de horizon

De ketenorganisaties hebben ten aanzien van de informatievoorziening het volgende gemeenschappelijke toekomstbeeld:

De strafrechtketen draagt zorg voor tijdig, eerlijk en effectief strafrecht.

De informatievoorziening dient daaraan ondersteunend te zijn. In de toekomst is de informatievoorziening in de strafrechtketen zo veel mogelijk gedigitaliseerd en qua inhoud, vorm, kanaal en timing altijd toegesneden op de doelgroep.

De strafrechtketen maakt daarbij gebruik van moderne informatietechnologie, met relatief snel en eenvoudig aan te passen of te vervangen componenten. Om zo adequaat in te kunnen spelen op nieuwe wensen van een specifieke doelgroep, significante wijzigingen in een bestaande zaakstroom of de prioritering van een nieuw ketendoel. Veranderingen in de strafrechtketen worden volledig onder architectuur uitgevoerd.

Inhoudsopgave

Deel 1: Het waarom van deze Meerjarenvisie	5
Deel 2: De kenmerken van de strafrechtketen	10
Deel 3: De digitalisering van de strafrechtketen	20
Deel 4: Naar een ketenbrede digitaliseringsaanpak	29
Deel 5: Een thematische benadering van digitalisering	34
Deel 6: De contouren van het eerste plateau van DDS	43

DEEL 1: Het waarom van deze Meerjarenvisie

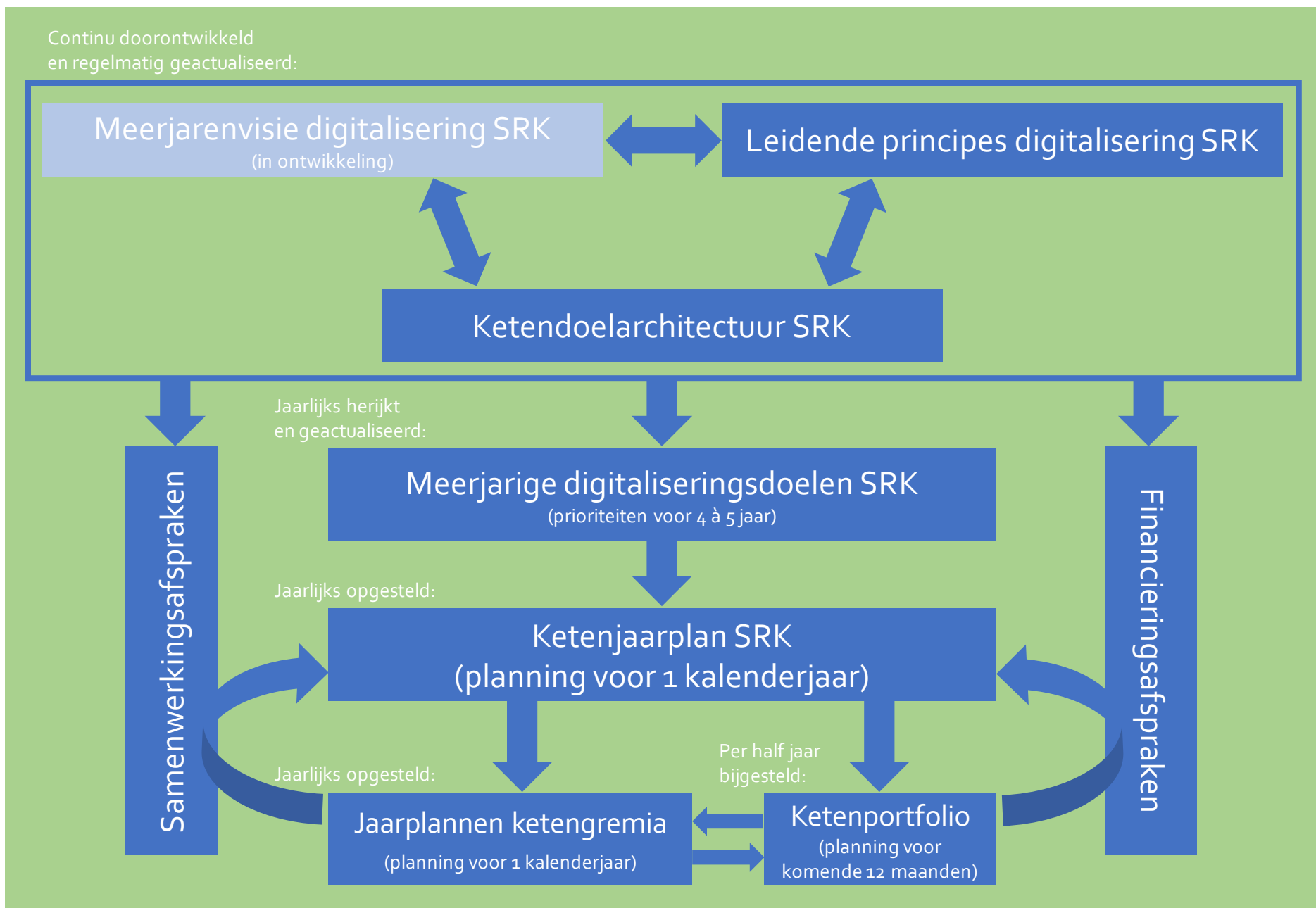

De aanleiding voor een Meerjarenvisie

Per 1 januari 2023 is het Duurzaam Digitaal Stelsel (DDS) van start gegaan. Vanaf dat moment is de realisatie van de ketenambities op IV-gebied in de strafrechtketen ingebed in een structureel samenwerkingsverband van ketenorganisaties. DDS richt zich op digitale ondersteuning van de samenwerking in de strafrechtketen.

Daarmee is er behoefte aan een gedeelde visie op de digitalisering in de strafrechtketen. Die visie moet richting geven aan de gewenste veranderingen op IV-gebied.

Binnen DDS zijn of worden al diverse documenten opgesteld die als kader gelden voor de jaarplan- en portfoliocyclus (zie de donkerblauwe blokken hiernaast). Daarop aanvullend is voorliggende 'Meerjarenvisie digitalisering strafrechtketen' opgesteld. Dit nieuwe document is niet bedoeld als kader, maar als richtinggevende inspiratiebron voor de planvorming van DDS.

De Meerjarenvisie in historisch perspectief

Afgelopen tien jaar zijn uiteenlopende analyses uitgevoerd naar de verbetermogelijkheden in het functioneren van de strafrechtketen, waarbij ook geregeld werd gewezen op de informatievoorziening. In tientallen ketenprojecten is inmiddels gericht gewerkt aan de digitalisering van de strafrechtketen. Daarmee zijn concrete resultaten geboekt, zoals de digitalisering van papieren dossiers en de inrichting van portalen voor slachtoffers en verkeersovertreders. Maar de resultaten zijn tot op heden bescheiden, mede doordat het steeds opnieuw een hele uitdaging blijkt om IV-projecten tijdig en compleet tot een afronding te brengen. Dat roept de vraag op hoe het dit patroon kan worden doorbroken.

Eén ding maken de analyses steeds weer duidelijk: de strafrechtketen is complex en dat maakt de informatievoorziening in de strafrechtketen ook complex. Een effectieve aanpak van de digitalisering van de strafrechtketen begint dan ook met de onderkenning van die complexiteit. Deze Meerjarenvisie zoekt aanknopingspunten voor het (beter) hanteerbaar maken van de complexiteit in en rond de informatievoorziening. Zodat de burger daar, in zijn/haar contacten met partijen in de strafrechtketen en de professional die daarin werkzaam is, op termijn zo min mogelijk hinder van ondervindt.

Uitgangspunten voor de Meerjarenvisie

Voorliggende versie van de ‘Meerjarenvisie digitalisering strafrechtketen’ is een initiële versie. Het document bevat aanknopingspunten voor gesprekken over de toekomstige informatievoorziening van de strafrechtketen en de wegen waarlangs die te realiseren. Gesprekken met stakeholders over de inhoud van dit document zullen echter tot nieuwe inzichten leiden. Die zullen vertaald worden in rijpere versies van de Meerjarenvisie. Geleidelijk ontstaat daarmee een document dat steeds beter als richtinggevende inspiratiebron en referentiekader kan dienen voor de periodieke digitaliseringsplannen in de strafrechtketen en de samenstelling van het ketenportfolio.

De Meerjarenvisie is geen ‘meerjarenplan’ of een ‘plateauplanning’. Het kan daar wel elementen voor aandragen. Het is een geordend en doordacht geheel van concepten, ideeën en inzichten met handreikingen voor volgorde, prioritering en planvorming. Periodiek zullen de bestuurders in de strafrechtketen moeten bepalen welke daarvan in de volgende planperiode concreet opgepakt, uitgewerkt en/of gerealiseerd dienen te worden. De Meerjarenvisie doet geen uitspraak over het moment waarop en het tempo waarin één en ander gerealiseerd moet worden. Het document bevat dus geen jaartallen en pas bij de bespreking van het mogelijke vervolg (in deel 6) zijn er verwijzingen naar actuele thema’s, zoals de implementatie van het nieuwe Wetboek van Strafvordering.

De ‘business’ geldt als het vertrekpunt van deze Meerjarenvisie op digitalisering. Aansluiting wordt gezocht bij de businessvisie op het maatschappelijk belang en het functioneren van de strafrechtketen. Digitaliseringsmogelijkheden en -ambities krijgen in dit document aandacht voor zover de invulling daarvan randvoorwaardelijk is voor c.q. fundamenteel kan bijdragen aan de stroomlijning, verbetering of vernieuwing van het ketenproces en de dienstverlening vanuit de keten. De rol van informatietechnologie (IT) is daarbij ondergeschikt, bescheiden en dienend. Investerings in de informatievoorziening van de strafrechtketen dienen uiteindelijk in het teken te staan van de realisatie van een rechtvaardige en veilige samenleving.

Concrete voorbeelden van partijen die belang hebben bij een goed werkende informatievoorziening

- Het slachtoffer dat geïnformeerd wil worden over de status van de zaak waar hij/zij persoonlijk bij betrokken is
- De getuige die digitaal melding wil doen van een plofkraak en daarbij een filmpje wil uploaden
- De deskundige die na de rechtszitting zijn declaratie digitaal wil indienen
- De verdachte die wil weten hoe laat en op welke locatie hij zich voor de rechtszitting dient te melden
- Ketenorganisaties die informatie nodig hebben voor de uitvoering van een wettelijke taak in het strafvorderingsproces
- Ketenorganisaties die binnen ZSM samenwerken ten behoeve van het nemen van een afdoeningsbeslissing
- Professionals die een beslissing voorbereiden over een voorwaardelijke invrijheidsstelling (b.v. bij CJIB/AICE, DJI, 3RO, OM)
- DVV&O dat voor het plannen en uitvoeren van het vervoer van een verdachte informatie nodig heeft van andere partijen over het gedrag van die verdachte, bijvoorbeeld bij aanhouding van die verdachte door de Politie, gedrag in de cel bij DJI of tijdens eerdere vervoersbewegingen
- Ketenorganisaties die graag terugkoppeling willen over een persoon/zaak waar zij eerder bij betrokken zijn geweest (b.v. Politie die uitkomst van een rechtszaak teruggekoppeld wil krijgen)
- Bestuurders die informatie nodig hebben voor beleid. Deze informatie is veelal niet te herleiden tot een individueel geval of op een individueel geval gericht, maar bedoeld om overzicht te bieden van 'hoe het loopt' in de keten
- Partijen die verantwoordelijk zijn voor de monitoring van status en voortgang (b.v. ten behoeve van bewaartermijnen)
- Partijen die verantwoordelijk zijn voor de nakoming van afspraken over voorraden en doorlooptijden
- Ketenorganisaties en ketengremia die verantwoording moeten afleggen aan de Tweede Kamer
- Organisaties die verantwoordelijk zijn voor wetenschappelijk onderzoek (b.v. WODC of WBOM) of statistische informatie (b.v. CBS)
- Professionals die verantwoordelijk zijn voor uitvoeringstoetsen vanwege nieuwe wet- en regelgeving

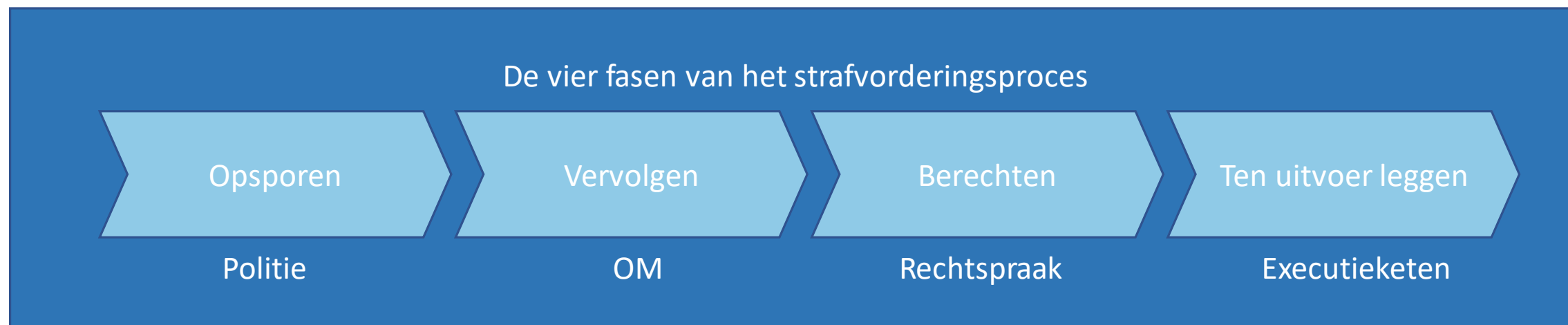
DEEL 2: De kenmerken van de strafrechtketen

Een eenvoudige weergave van de strafrechtketen

De strafrechtketen is georganiseerd rond het strafvorderingsproces. Het Wetboek van Strafvordering maakt in dat proces onderscheid naar vier opeenvolgende fasen: Opsporen, Vervolgen, Berechten en Ten uitvoer leggen (zie hieronder). De vier opeenvolgende fasen worden vaak één-op-één geassocieerd met de partijen die daarin het meest zichtbaar zijn: respectievelijk Politie, OM, Rechtspraak en enkele gespecialiseerde ketenorganisaties in de fase Ten Uitvoerlegging (ook wel Executieketen genoemd), zoals DJI en CJIB. Dat verklaart waarom we spreken van de strafrechtketen.

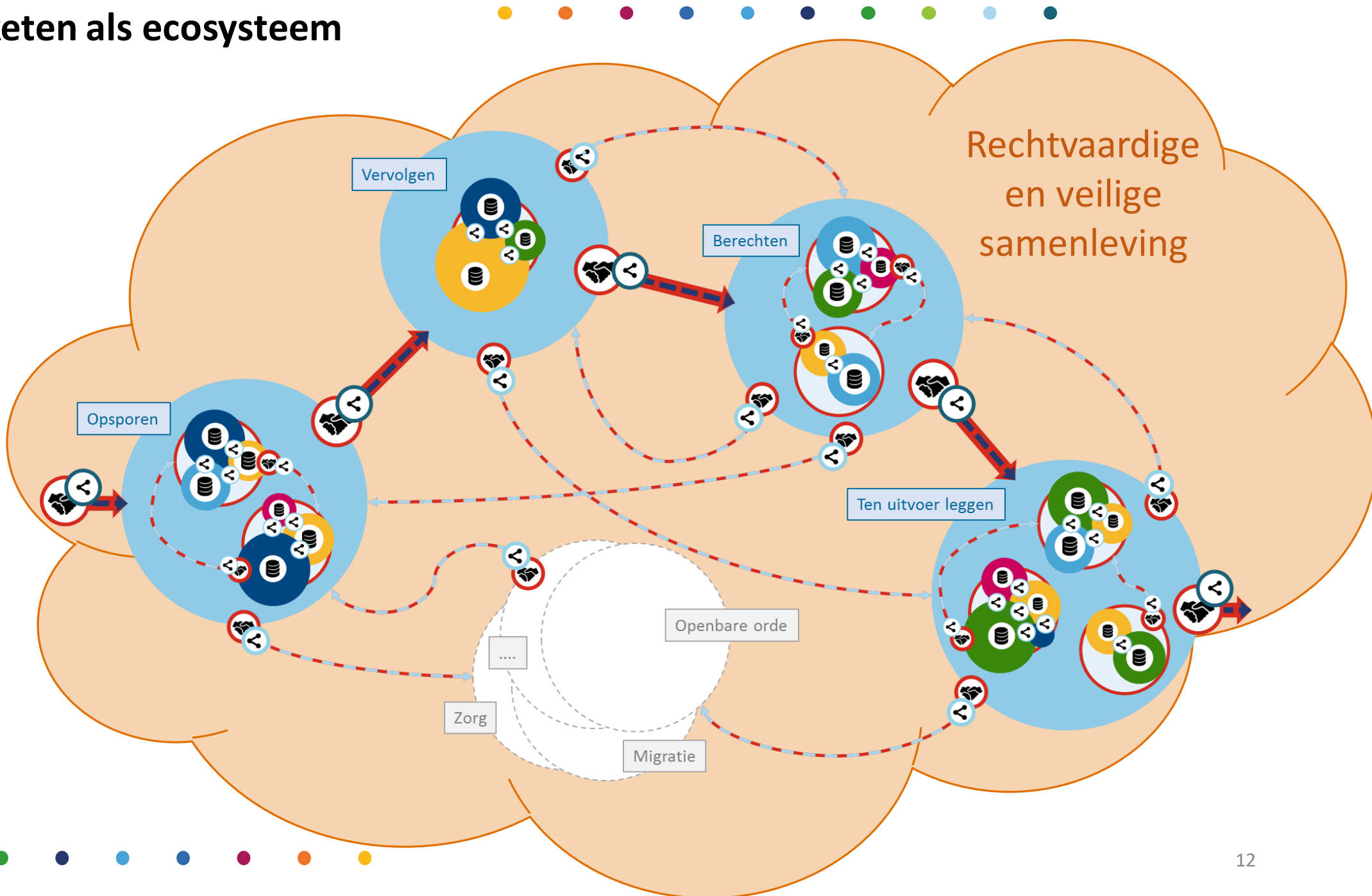

De praktijk is echter vele malen complexer. Zo wordt binnen elke fase van het strafvorderingsproces intensief samengewerkt tussen verschillende ketenorganisaties. Dus genoemde partijen doorlopen de vier fasen in interactie met andere ketenorganisaties. Verder kan het nodig zijn dat op enig moment een herstart wordt gemaakt met een eerdere fase in het 'ketenproces'. Dus op de getekende volgorde zijn afwijkingen mogelijk. Daarnaast zijn ketenorganisaties ook actief in andere werkgebieden, zoals openbare orde, hulpverlening en handhaving bij de Politie en bestuurs- en civielrecht bij de Rechtspraak. Verder zijn er relaties met andere ketens, zoals de zorg- en migratieketen. Maar bovenal gaat het vaak om afhankelijkheidsrelaties: voor de uitvoering van hun primaire taak zijn alle partijen mede afhankelijk van informatie en/of gegevens bij andere partijen. De strafrechtketen functioneert daardoor niet als een echte 'keten', en zelfs niet als een gewoon netwerk, maar meer als een **organisatie-overstijgend ecosysteem**. Op de volgende pagina is dit gevisualiseerd.

De strafrechterketen als ecosysteem

De strafrechterketen functioneert als een organisatie-overstijgend ecosysteem van samenwerkende, autonome organisaties, dat mede door de verbinding met (partijen in) andere ketens in staat is bij te dragen aan een rechtvaardige en veilige samenleving.

Legenda:
De kleine, gekleurde bolletjes hiernaast staan voor de verschillende ketenorganisaties.

Waarom de beeldspraak van een 'ecosysteem'

Door de strafrechtketen in deze Meerjarenvisie als een organisatie-overstijgend ecosysteem op te vatten, wordt de complexiteit van de strafrechtketen beter invoelbaar, in veel opzichten beter aanwijsbaar en daardoor uiteindelijk ook beter hanteerbaar. De complexiteit van de strafrechtketen is in belangrijke mate namelijk rechtstreeks te herleiden tot de volgende karakteristieken van het ecosysteem:

- De afhankelijkheid van werkprocessen, informatie en gegevens bij andere partijen
- Het veelal weinig lineaire verloop van individuele zaakstromen
- De wisselende samenwerkingsverbanden in de opeenvolgende fasen van het strafvorderingsproces
- De directe invloed op de uitvoering vanuit verschillende wettelijke domeinen / kaders
- De verschillen in ervaring en volwassenheid tussen de verschillende partijen
- De beperkte beïnvloedingsmogelijkheden over de eigen organisatiegrenzen heen

Dit inzicht in de complexiteit van de strafrechtketen is nodig, om het functioneren van de strafrechtketen te kunnen begrijpen, het verandervermogen op ketenniveau en bij de afzonderlijke onderdelen te kunnen inschatten en in het verlengde daarvan met DDS aanknopingspunten te vinden voor een effectieve digitaliseringsaanpak.

In de uitwerking van de Meerjarenvisie wordt daarom met enige regelmaat de nuance gezocht, zonder de hoofdlijnen uit het oog te verliezen.

Karakteristieken van de strafrechtketen

- De strafrechtketen is een **organisatie-overstijgend ecosysteem** waarin verschillende organisaties/partijen, in verschillende rollen, in wisselend samengestelde verbanden (op zichzelf ook weer functionerend als ecosystemen), tijdens verschillende fasen van het strafrechtproces met elkaar werken aan de maatschappelijke opgave (*tijdig, eerlijk en effectief recht*)
- Iedere ketenorganisatie in het ecosysteem draagt vanuit een eigen (autonome) verantwoordelijkheid bij aan het uitvoeren van die gemeenschappelijke maatschappelijke opgave
- De specifieke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van ketenorganisaties/partijen in en rond het ecosysteem worden gedefinieerd / afgebakend door verschillende wettelijke domeinen en kaders
- De digitale verbondenheid van ketenorganisaties in het digitale ecosysteem met de samenleving maakt de strafrechtketen kwetsbaar voor externe (cyber)dreigingen
- Ketenorganisaties in het ecosysteem kunnen ingrijpen in de persoonlijke vrijheid van burgers, daarmee draagt elke ketenorganisatie een grote maatschappelijke verantwoordelijkheid
- De strafrechtketen kent geen eigenaar en er is geen integrale regievoering op de uitvoering van de ketenprocessen
- Ketenorganisaties in het ecosysteem kunnen op lokaal, regionaal, landelijk en internationaal niveau relaties hebben met andere organisaties/partijen binnen en buiten de strafrechtketen
- Ketenorganisaties zijn voor het beoogde maatschappelijk effect van het strafvorderingsproces van elkaar afhankelijk; daarom zoeken zij bij de (door)ontwikkeling, inrichting en uitvoering van de processen en de ondersteunende informatievoorziening regelmatig de onderlinge afstemming en samenwerking

De vrijheidsgraden bij samenwerking in de strafrechtketen

In het organisatie-overstijgende ecosysteem van de strafrechtketen gelden enkele wettelijk bepaalde basisafspraken:

- Vanwege de trias politica gelden in en rond het strafvorderingsproces strikte afspraken over de onafhankelijkheid ten aanzien van de besluitvorming bij Politie, OM en Rechtspraak en hun rechtsstatelijke positie
- Vanwege de gewenste beslissingsbevoegdheid over en bescherming van de eigen gegevens hanteren ketenorganisaties een bepaalde mate van data-soevereiniteit (b.v. via scheiding van gegevensopslag, selectief gebruik van 'clouddiensten')
- Vanwege de behoefte aan duidelijkheid over de geraadpleegde bronnen en aan borging van de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden ten aanzien van gegevenskwaliteit zijn in en rond de ketenprocessen expliciete afspraken gemaakt over het eigenaarschap van de gegevens
- Vanwege de gewenste waarborgen voor de privacy van de burger geldt in de strafrechtketen het principe van doelbinding ... die altijd moeten worden afgewogen tegen de beoogde tijdigheid, eerlijkheid en effectiviteit van het strafvorderingsproces, de (door)ontwikkelsnelheid van de IT-voorzieningen en de hiervoor benodigde ontwikkelkosten en -inspanningen

Om te kunnen voldoen aan adequate bescherming van informatie en tegelijkertijd met andere partijen in en rond de strafrechtketen toch gegevens te kunnen delen, is het belangrijk om bijpassende beschermingsmaatregelen toe te passen, zoals:

- Vooraf gerechtvaardigde doelen van de samenwerkende ketenorganisaties bepalen en deze vastleggen
- In en rond de uitvoering feedback-loops, toetsingsmomenten en verantwoordingscycli creëren over de grenzen van ketenorganisaties, waardoor willekeur wordt voorkomen en transparantie wordt gegarandeerd
- Procedures en technieken toepassen voor waarborgen van veiligheid (gemeenschappelijke/federatieve services / authenticatie/autorisatie/ policy enforcement / zero trust), privacy (pseudonimisering/anonimisering) en herkomst/bron ('provenance')

Voorbeelden van de complexiteit in het 'ecosysteem'

De volgende slides illustreren de complexiteit in het organisatie-overstijgende ecosysteem van de strafrechtketen:

- Een veelheid van verschillende stakeholders, met verschillende informatiebehoeften
- Een veelheid van zaakstromen en ketenprocessen
- Een veelheid van informatieproducten die uitgewisseld worden

Ook de informatievoorziening begint met stakeholders

De dienstverlening aan 'de burger' is (binnen de wettelijke kaders) het belangrijkste oriëntatiepunt bij de uitvoering van het strafvorderingsproces en daarmee ook voor het ontwerp van de informatievoorziening. In de externe dienstverlening vanuit de strafrechtketen kan bijvoorbeeld onderscheid worden gemaakt naar de volgende specifieke doelgroepen:

- het slachtoffer van een overtreding of misdrijf
- de verdachte van een overtreding of misdrijf
- de veroordeelde van een overtreding of misdrijf
- de getuige van een incident
- de externe deskundige bij een rechtszaak
- het naaste familielid van een bij een strafzaak betrokken persoon
- de wettelijke vertegenwoordiger van een bij een strafzaak betrokken persoon

Effectieve ondersteuning van 'de professional' (intern of extern) is daarbij randvoorwaardelijk. Bij het ontwerp van de informatievoorziening kan daarom een onderscheid naar bijvoorbeeld de volgende doelgroepen van belang zijn:

- de uitvoerende medewerker
- de ondersteunende medewerker
- de controlerende/toetsende medewerker
- de coördinerende medewerker
- de adviserende medewerker
- de beslissende medewerker
- de kwaliteitsmedewerker/controller/auditor/onderzoeker
- de manager/bestuurder
- de wetgevend jurist/beleidsmaker
- de financier
- de bewindspersoon
- het Eerste of Tweede Kamerlid

Elke doelgroep heeft een eigen rol en positie in het strafvorderingsproces en daardoor ook een andere informatiebehoefte. Bij de inrichting van de informatievoorziening moet daar zo veel mogelijk rekening mee worden gehouden.

Onderscheid naar zaakstromen en deelketens

Het strafvorderingsproces kent diverse varianten en deelprocessen. BKB stelt bijvoorbeeld in de aanpak van de doorlooptijden van strafzaken de volgende zeven zaakstromen centraal:

1. Overtredingen
2. Hoger beroep
3. Ondernijning
4. Zeden
5. Ernstige verkeersmisdrijven (artikel 6 Wegenverkeerswet)
6. Jeugd
7. Executie

Elders heeft het BKB het strafvorderingsproces ingedeeld naar deelketens. Dan gaat het bijvoorbeeld om deelketens van soorten zaken, zoals:

- Veelvoorkomende criminaliteit (VVC)
- High Impact Crimes (HIC)
- Ondernijning

Of om deelketens van activiteiten, zoals:

- Forensisch onderzoek
- Preventieve hechtenis
- Beslag

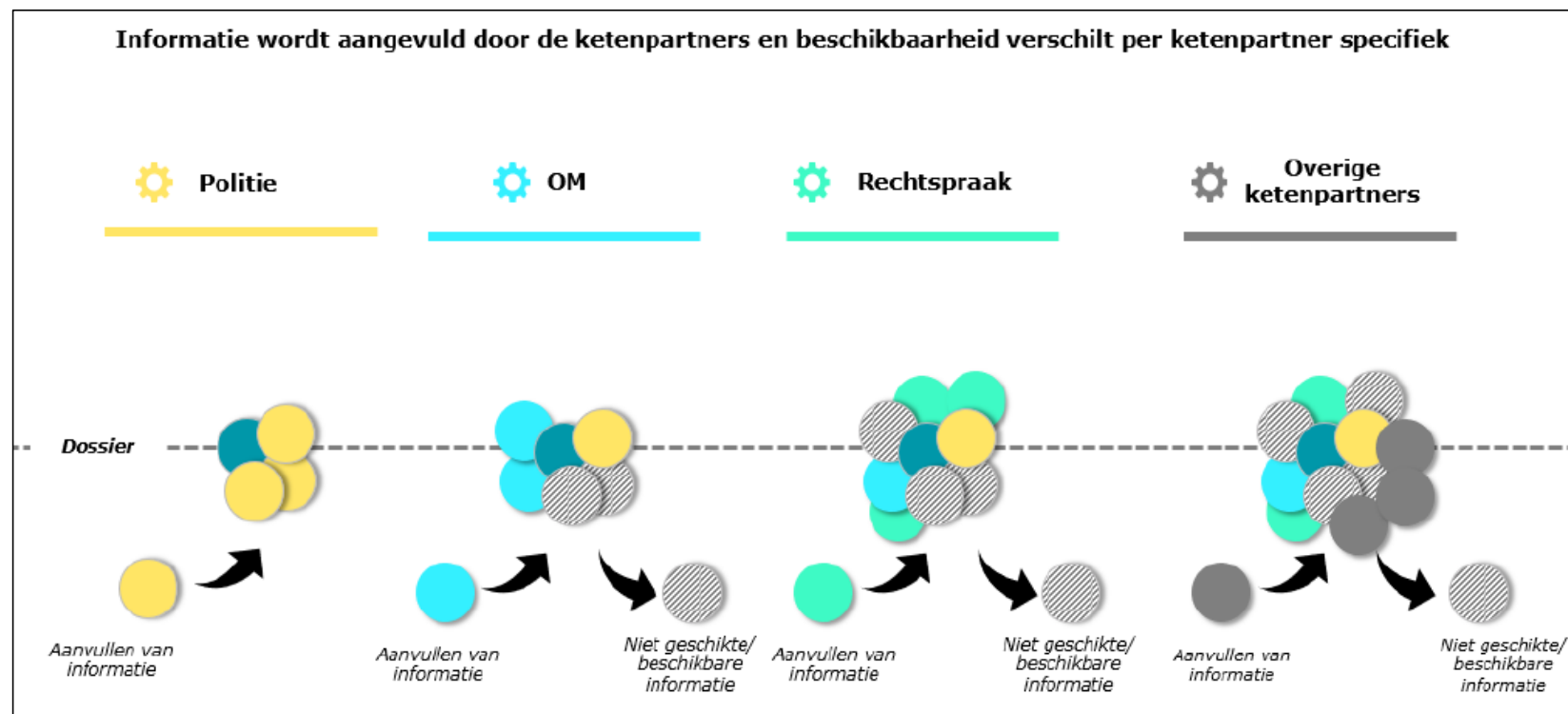
De informatievoorziening heeft een ondersteunende functie richting de burger en de professional die betrokken is of een ander belang heeft bij de uitvoering van deze zaakstromen en deelketens. Een complicerende factor daarbij is dat deze categorieën van processen elkaar deels overlappen. Er is over de strafrechtketen heen ook geen eenduidigheid ten aanzien van begrippen zoals 'zaak' en 'dossier'. Per ketenorganisatie kan een zaak anders zijn afgebakend en vindt ook een eigen dossiervorming plaats, sterk afhankelijk van de specifieke rol, de interpretatie van het strafbare feit en de daarvan afgeleide informatiebehoefte van betreffende organisatie (zie de volgende pagina).

Illustratie complexiteit informatie-uitwisseling binnen de strafrechten

Gebruik van verschillende dossiers

In het rapport Streefbeeld (2019) is de dossiervorming in de strafrechten als volgt gevisualiseerd:

Het rapport stelt: “Elke ketenpartij heeft een eigen dossier. Er is niet één dossier dat door de hele keten gebruikt kan worden, omdat voor elke stap en voor iedere partij andere informatie relevant is. Delen van een dossier worden gebruikt door de volgende partij, die de informatie verrijkt en/of er informatie uithaalt. Ook heeft de ene partij een dossier per persoon, en de ander een dossier per zaak.

Kopiëren en aanvullen van gegevens kan zorgen voor onduidelijkheid over de actualiteit en juistheid daarvan. Alleen gebruik (kunnen) maken van bronmateriaal neemt dit weg.

Deze manier van omgaan met data en informatie voegt complexiteit toe aan het vinden van oplossingen voor betere werking van de strafrechten.” (Bron: Streefbeeld – verdieping slide deck, 25 februari 2019, pag. 15)

DEEL 3: De digitalisering van de strafrechtketen

Het organisatie-overstijgende ecosysteem als vertrekpunt voor digitalisering

Deze Meerjarenvisie is een pleidooi om aan de hand van het beeld van het organisatie-overstijgende ecosysteem naar de informatievoorziening in de strafrechtketen te kijken. De Meerjarenvisie is daarmee een richtinggevende inspiratiebron voor de digitalisering van dat ecosysteem. Het document biedt inzicht in hoe de strafrechtketen als digitaal ecosysteem verder kan worden vormgegeven en op welke wijze.

Uitgangspunt in de Meerjarenvisie is dat de informatievoorziening in de strafrechtketen ondersteuning dient te bieden aan het strafvorderingsproces door enerzijds bij te dragen aan betekenisvolle, transparante, tijdige en voorspelbare dienstverlening aan de burger en anderzijds het tijdig beschikbaar stellen van benodigde informatie aan de professional.

Het werkkterrein van DDS

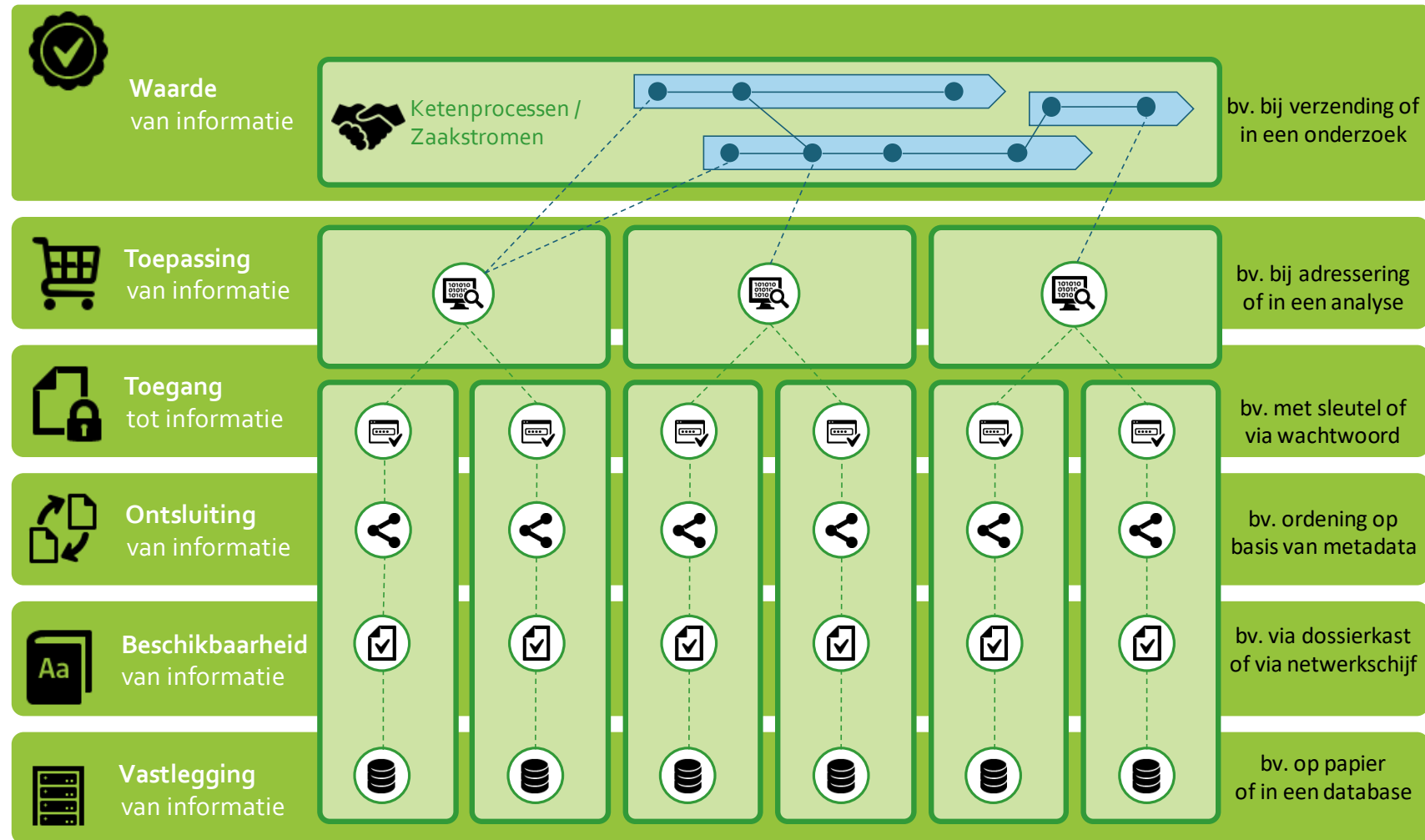
- De ketenorganisaties moeten over de juiste informatie beschikken om hun maatschappelijke rol te kunnen invullen
- Voor die benodigde informatie zijn de ketenorganisaties sterk afhankelijk van informatie die afkomstig is van (andere) ketenorganisaties/partijen in en rond de strafrechtketen
- In en rond de primaire processen van de strafrechtketen (de 'ketenprocessen') wordt tussen betrokken partijen daarom heel veel informatie uitgewisseld
- Deze informatie-uitwisseling in en rond de strafrechtketen speelt zich af op verschillende niveaus:
 - Tussen individuele partijen bij het doorlopen van een fase in het strafvorderingsproces
 - Tussen individuele partijen bij de overgang van fasen in het strafvorderingsproces
 - Tussen (individuele partijen in) de strafrechtketen en (individuele partijen in) andere ketens
- Het Duurzaam Digitaal Stelsel (DDS) stimuleert, faciliteert en regisseert met name de digitalisering van deze informatie-uitwisseling
- De ketenorganisaties zijn zelf verantwoordelijk voor hun interne informatiehuishouding en de eventuele digitale ondersteuning daarvan, maar stemmen de keuzes die daarin worden gemaakt en het tempo waarin veranderingen worden doorgevoerd af met andere belanghebbende partijen in en rond de strafrechtketen

De informatievoorziening moet van toegevoegde waarde zijn voor de processen

De afbeelding hiernaast is een sterk vereenvoudigde weergave van de informatievoorziening bij een willekeurige ketenorganisatie.

In de informatievoorziening kan bij elke ketenorganisatie een gelaagdheid worden onderkend (zie hiernaast de horizontaal getekende groene balken). De informatievoorziening is bedoeld ter ondersteuning van 'het proces' of 'de zaakstroom' (zie hiernaast de bovenste 'laag'). Daarbij kan het gaan om een logistiek / administratief proces, maar ook om een analyse-, beoordelings- of besluitvormingsproces. Om in een proces gebruik te kunnen maken van eerder vastgelegde informatie, zullen steeds opnieuw alle lagen (van onder naar boven) doorlopen moeten worden. Elke organisatie kan daarbij bepaalde methoden en technieken inzetten (zie hiernaast de lichtgroene velden onder de balk met de processen en rechts daarvan de genoemde voorbeelden).

Voor dit complexe samenspel van de inhoud en de werking van de informatievoorziening wordt ook wel de term 'informatiehuishouding' gebruikt.

Digitalisering kan betrekking hebben op elk aspect van de informatiehuishouding

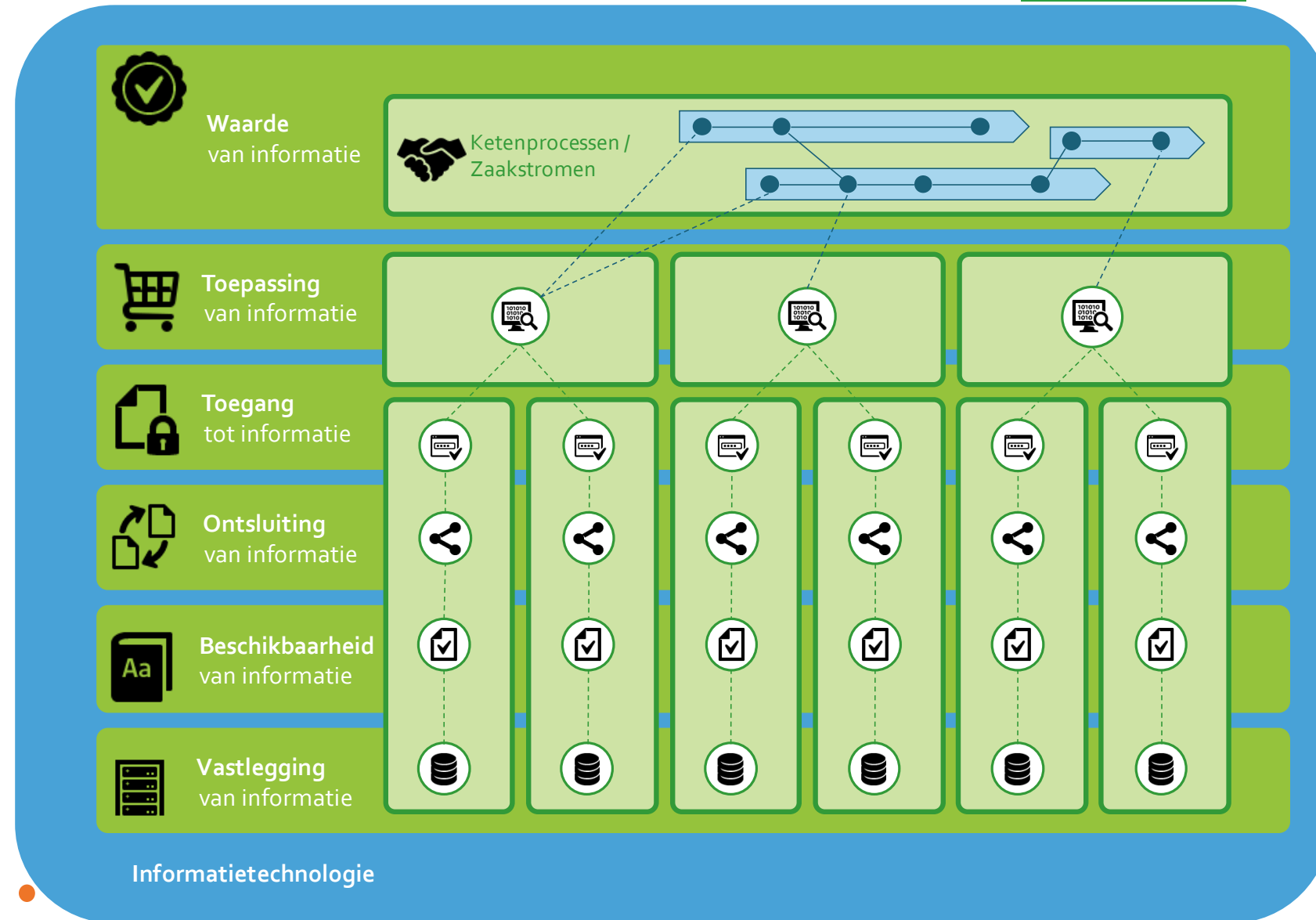

Duurzaam
Digitaal Stelsel
Strafrechtketen

Bij digitalisering is altijd de vraag welke aspecten van de informatiehuishouding (IHH) met informatietechnologie (IT) ondersteund moeten gaan worden. Op elk van de hiernaast getekende lagen kunnen IT-hulpmiddelen immers zinvolle ondersteuning bieden aan de informatievoorziening (IV) – zie het lichtblauwe vlak op de achtergrond. Met andere woorden, IT is wezenlijk iets anders dan IV. Ook zonder IT wordt in elke organisatie bij de uitvoering van de processen gebruik gemaakt van IV. Maar in de praktijk is het onderscheid vaak minder duidelijk: bij het gebruik van de term IV gaat het impliciet vaak ook over de toepassing van IT.

De toepassing van IT ter ondersteuning van de IV kent belangrijke voordelen, vooral:

- als zowel in de interne processen als in de organisatie-overstijgende processen moderne IT-voorzieningen beschikbaar zijn
- als de interne IT-inrichting aansluit op de afspraken en standaarden voor de organisatie-overstijgende informatie-uitwisseling.

DDS richt zijn digitaliseringsambities vooral op organisatie-overstijgende, digitale informatie-uitwisseling

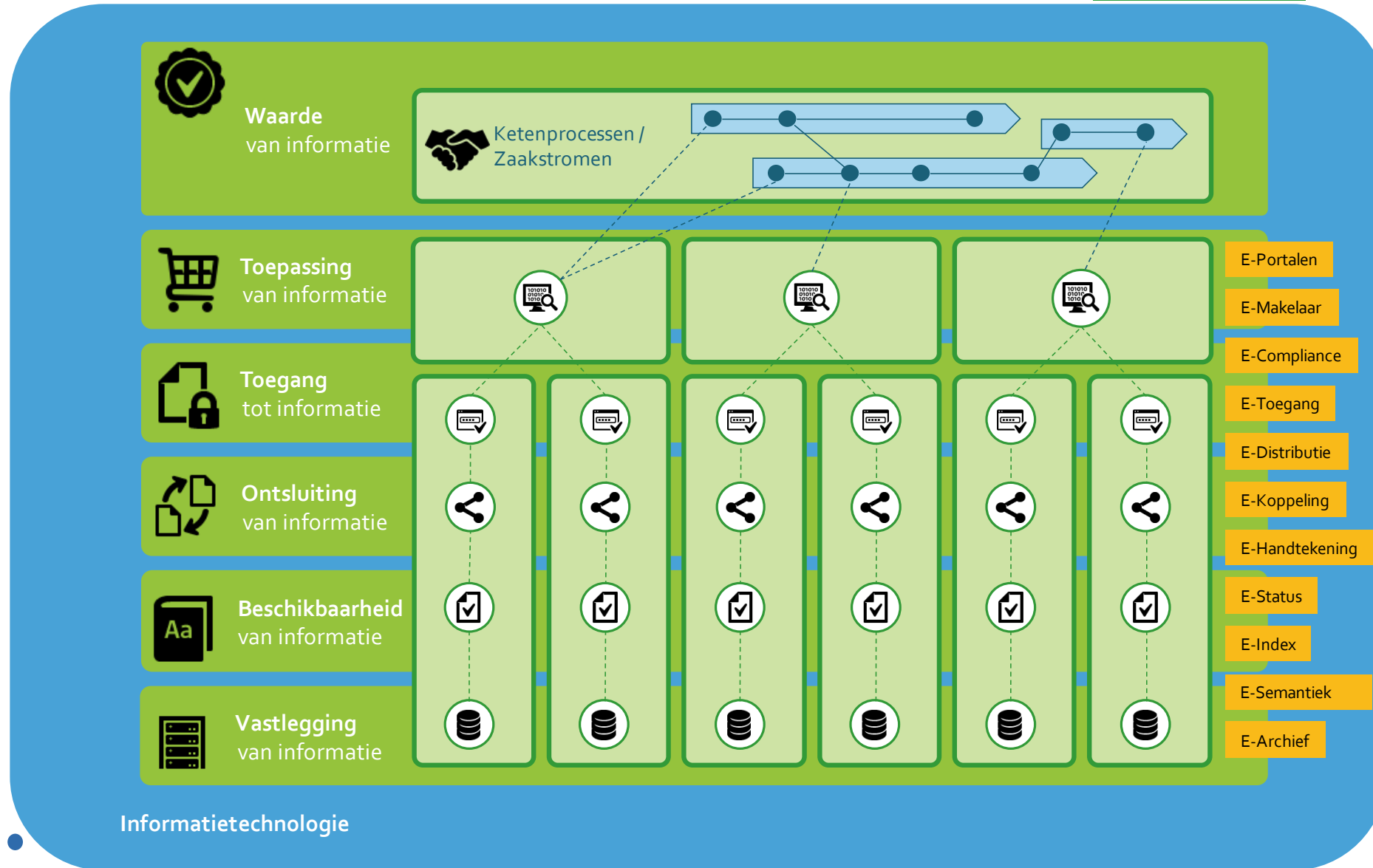
DDS investeert vooral in projecten en programma's die werken aan de verbetering en de modernisering van de organisatie-overstijgende, digitale informatie-uitwisseling in en rond de strafrechtketen.

Daarbij is er bijzondere aandacht voor de ontwikkeling en het beheer van de ketenvoorzieningen (zie de geel gekleurde blokjes hiernaast). Drie categorieën van ketenvoorzieningen worden onderscheiden:

1. afspraken en standaarden
2. semantiek
3. ketenvoorzieningen met een IT-component.

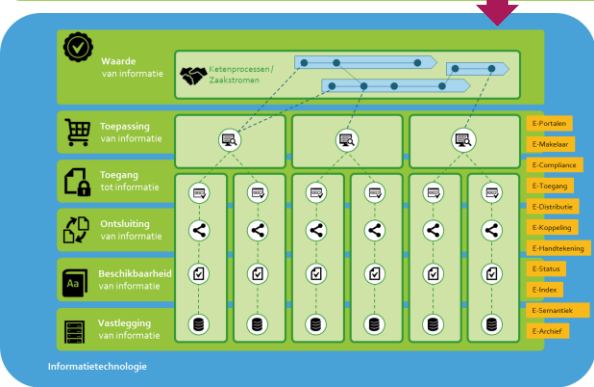
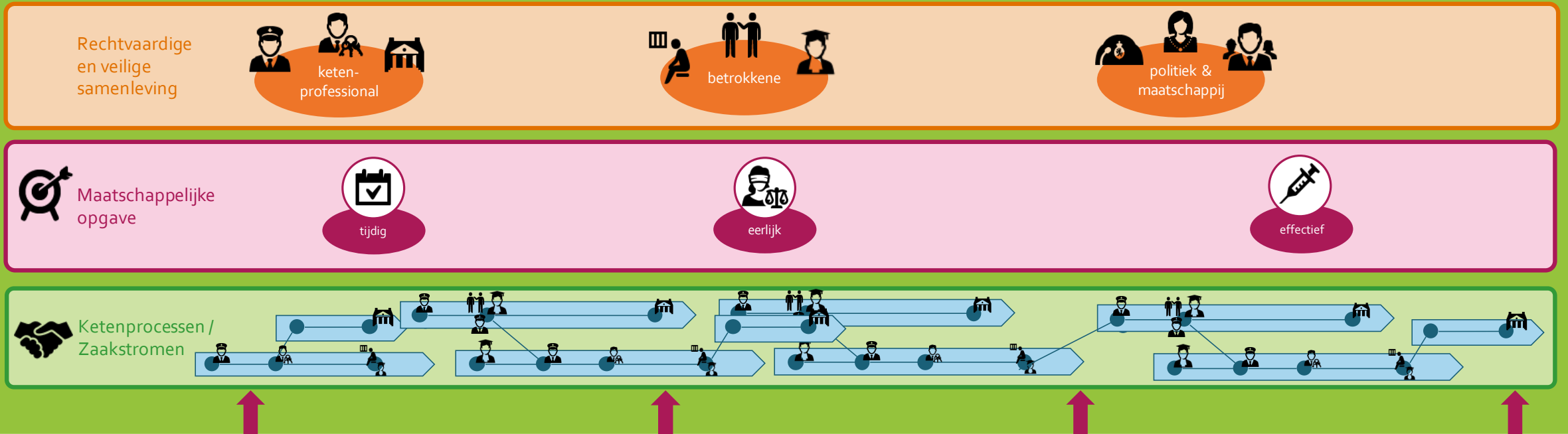
Ketenvoorzieningen dragen bij aan gestroomlijnde, organisatie-overstijgende informatie-uitwisseling tussen ketenpartners (interoperabiliteit).

NB: De 'E' bij de geel ingekaderde ketenvoorzieningen staat voor 'elektronisch' (dus 'digitaal'). Zie voor uitleg van deze ketenvoorzieningen de Ketendoelarchitectuur.

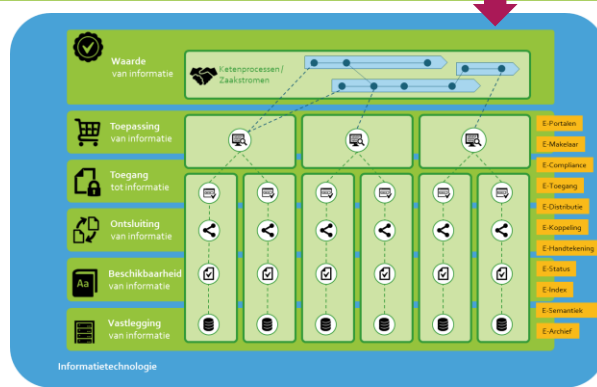

Uitgangspunt binnen DDS is dat de organisatie-overstijgende, digitale informatie-uitwisseling in de ketenprocessen van toegevoegde waarde moet zijn voor de samenleving

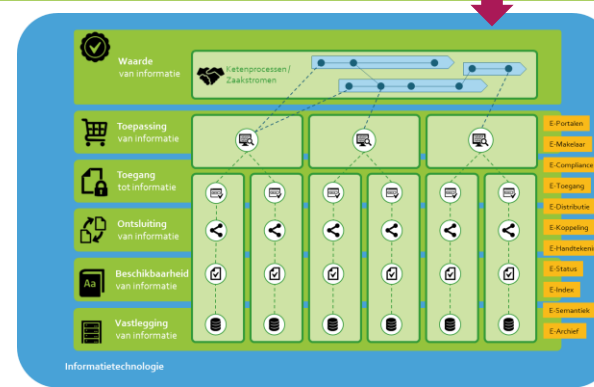
Maatschappelijke toegevoegde waarde

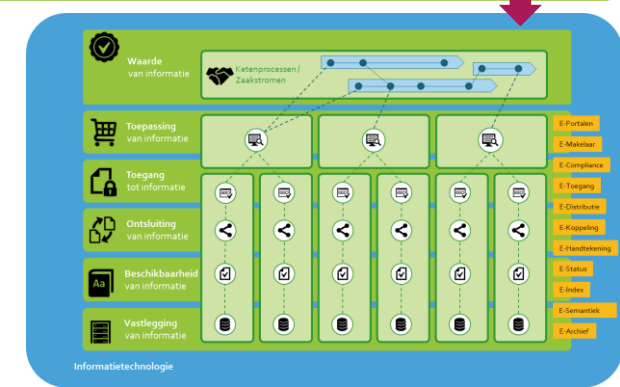
Opsporen

Vervolgen

Berechten

Ten uitvoer leggen

De contouren van de organisatie-overstijgende informatievoorziening

- De metafoor van de brug helpt om bij de digitalisering en doorontwikkeling van de informatievoorziening in de strafrechtketen tot een scherpe verantwoordelijkheidsverdeling te komen: de primaire verantwoordelijkheid voor (= het eigenaarschap over) de inhoud en betekenis van de gegevens ligt altijd bij één individuele pijler (= een ketenorganisatie) en niet bij de leggers en bogen (= de ontwerpers en beheerders van de koppelvlakken en de ketenvoorzieningen)
- Iedere ketenorganisatie verwerkt gegevens en informatie (bijvoorbeeld door het verzamelen, creëren, bewerken en vastleggen van gegevens, documenten, beeldmateriaal etc.) ten behoeve van haar eigen bijdrage aan het strafvorderingsproces
- De gegevensverzameling c.q. informatie die onder verantwoordelijkheid van een ketenorganisatie wordt verwerkt, is veelal ook van belang voor andere partijen in het organisatie-overstijgende ecosysteem van de strafrechtketen:
 1. Partijen met wie wordt samengewerkt bij de uitvoering van het gezamenlijke ketenproces
 2. Partijen die gegevens of informatie van andere partijen nodig hebben voor de uitvoering van hun eigen processen
 3. Partijen die gegevens of informatie van andere partijen nodig hebben om bijvoorbeeld te kunnen controleren, sturen, analyseren, leren, verantwoorden of verbeteren
- Elke ketenorganisatie is daarmee bron voor andere partijen (binnen of buiten de strafrechtketen)
- Informatie die binnen de strafrechtketen ontstaat moet in principe vrijelijk binnen dat organisatie-overstijgende ecosysteem uitgewisseld kunnen worden (de strafrechtketen als 'data space'¹), binnen de kaders van wet- en regelgeving; uitgangspunt daarbij is doelbinding aan door wet- en regelgeving gelegitimeerde informatie-uitwisseling

¹ Zie voor het concept 'data space' de volgende website: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/staff-working-document-data-spaces>

DEEL 4: Naar een ketenbrede digitaliseringsaanpak

Uitgangspunten voor een ketenbrede digitaliseringsaanpak

- DDS is in ontwikkeling en dat geldt ook voor de ketenbrede digitaliseringsaanpak
- De focus binnen DDS ligt op de digitalisering en de modernisering van de informatievoorziening in de strafrechtketen
- De inrichting van een informatievoorziening die ondersteunend is aan de strafrechtketen vergt specifieke domeinkennis (historische kennis, procesrechtelijke waarborgen), waardoor uitbesteding aan partijen/gremia buiten de strafrechtketen, b.v. op Rijks- of JenV-niveau, minder effectief zal zijn

Bij de digitalisering van de strafrechtketen wordt rekening gehouden met de complexiteit van het organisatie-overstijgende ecosysteem door:

1. Onderscheid te maken naar de volgende, van boven naar beneden oplopende ontwikkelniveaus:
 - Werken aan het fundament (= invulling geven aan randvoorwaardelijke zaken)
 - Werken aan bestaande processen (= vervanging van papieren, analoge en/of fysieke middelen door digitale alternatieven)
 - Werken aan verbeterde processen (= digitalisering aangrijpen voor gewenste aanpassingen in producten en diensten)
 - Werken aan nieuwe processen (= digitalisering aangrijpen voor de ontwikkeling en introductie van andere producten en diensten)
 - Werken aan de toekomst (= experimenteren met nieuwe technologieën en organisatieprincipes; dat noemen we 'innovatie')
2. Ruimte te geven aan vormen van multi-speed ontwikkeling, waarbij:
 - parallel op verschillende deelgebieden aan de informatievoorziening kan worden gewerkt,
 - maar ten aanzien van ontwikkelniveau, ontwikkelsnelheid en ontwikkelaanpak op die deelgebieden heel bewust voor een andere invulling kan worden gekozen

De essentie van de multi-speed ontwikkelaanpak van DDS

- In de multi-speed ontwikkelaanpak van DDS wordt ruimte geboden om, waar mogelijk en zinvol, de ontwikkelinspanningen af te bakenen en te variëren naar deelgebieden, zoals type zaakstroom, doelgroep, regio, interoperabiliteitsniveau (juridisch, organisatorisch, semantisch of technisch), digitaliseringsthema, ontwikkelfase etc.
 - De concrete ontwikkelaanpak is mede afhankelijk van ontwikkelfase, -scope en -doel: structurele aanpassingen aan het fundament en de vervanging van complete applicatielandschappen/systeemcomplexen vragen om een wezenlijk andere ontwikkelaanpak dan de geleidelijke digitalisering, verbetering en vernieuwing van bestaande producten, diensten en processen
 - Er moet altijd ruimte blijven voor experimenten rond relatief nieuwe technologieën en organisatieprincipes
 - Daarnaast is doorlopende aandacht nodig voor het fundament / de basis (gevoed door geslaagde experimenten of gevraagd vanuit / vereist voor verbeterde/nieuwe producten, diensten en processen)
- Dat biedt DDS de basis voor een gefaseerde en parallelle aanpak van verandertrajecten op verschillende ontwikkelniveaus, zodat tegenvallers in de voortgang op het ene deelgebied geen rem hoeven te betekenen voor de realisatie van modernere informatievoorziening op een ander deelgebied
- Binnen deze aanpak investeert DDS zowel in 'fast lanes' voor snelle, tussentijdse oplossingen die al op korte termijn gerealiseerd kunnen worden als in 'grand designs' voor structurele, toekomstbestendige oplossingen die veel langere ontwikkeltijden met zich meebrengen

Nadere toelichting op de multi-speed ontwikkelaanpak

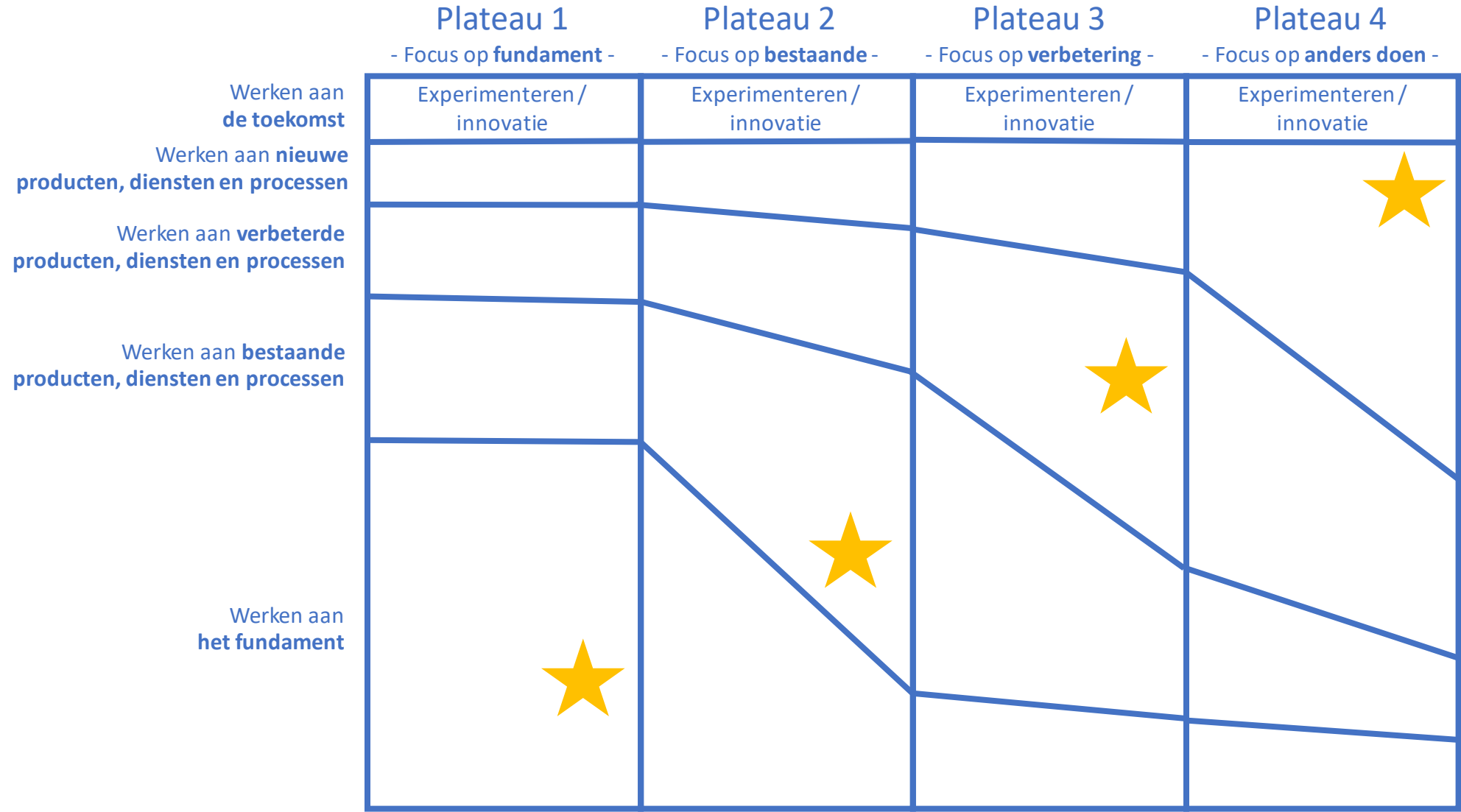
- De multi-speed ontwikkeling van DDS krijgt vorm via een gefaseerde ontwikkelaanpak met plateaus. Er wordt voor een fasering gekozen waarbij op elk plateau gelijktijdig aandacht geschonken wordt aan ambities op verschillende ontwikkelniveaus. Dit betekent met name:
 - Er is permanente aandacht voor *werken aan het fundament*, dus niet eerst ‘de basis helemaal op orde’ en dan pas ‘verbetering’ en ‘vernieuwing’
 - Van plateau naar plateau zal de primaire focus uiteindelijk wel geleidelijk verschuiven van werken aan het *fundament* naar werken aan *nieuwe processen*
 - Er is structurele aandacht voor innovatie, waarbij geëxperimenteerd kan worden met nieuwe technologieën en organisatieprincipes: hierbij geldt geen meerjarige planning vooraf, maar wel sturing en toetsing op basis van afgesproken prioriteiten en doelstellingen voor het organisatie-overstijgende ecosysteem van de strafrechtketen. Opgeleverde resultaten en inzichten worden zo veel mogelijk ingebed en verankerd in de reguliere verandertrajecten in en rond de strafrechtketen
- Elk plateau richt zich op een stabiele, samenhangende set van resultaten binnen de volgende vier interoperabiliteitsniveaus van de informatievoorziening:
 - **Juridisch:** wet- en regelgeving en beleid zijn in lijn met de ambities van het plateau
 - **Organisatorisch:** processen, invulling van rollen en verantwoordelijkheden zijn in lijn met de ambities van het plateau
 - **Semantisch:** semantiek en gegevensmanagement zijn in lijn met de ambities van het plateau
 - **Technisch:** technische voorzieningen zijn in lijn met de ambities van het plateau
- De digitalisering binnen een specifiek deelgebied kan over verschillende plateaus heen gepland zijn. Het kan dus een bewuste keuze zijn om binnen een plateau te werken aan resultaten die hun zichtbare bijdrage aan het proces pas in een later plateau gaan leveren

Visualisering multi-speed ontwikkeling

In de multi-speed aanpak van DDS wordt doelgericht via plateaus toegewerkt naar een hoger 'overall' volwassenheidsniveau in de informatievoorziening van de strafrechterketen.

Maar in deze aanpak wordt aanvullend, binnen elk plateau, gedifferentieerd naar deelgebieden in de strafrechterketen die minder ver of juist verder zijn in hun ontwikkeling en in betreffende fase daarom ook om een andere (meer of minder geavanceerde) oplossing vragen.

Over de plateaus heen (in de figuur hiernaast van links naar rechts) verschuift de balans daarmee van primair werken aan het fundament naar het vooral invulling geven aan de ontwikkeling en de implementatie van geavanceerde oplossingen voor nieuwe producten, diensten en processen.

DEEL 5: Een thematische benadering van digitalisering

Volwassenheid digitaal ecosysteem krijgt impulsen langs de lijnen van specifieke digitaliseringsthema's

- Om bij te dragen aan voor de burger, de politiek en de samenleving waarneembare verbeteringen in het functioneren van de strafrechtketen, zal vanuit DDS worden geïnvesteerd in de verdere volwassenwording van het digitale ecosysteem
- De realisatie van een zichtbaar en voelbaar volwassener digitaal ecosysteem vergt vanuit DDS structurele aandacht voor een aantal digitaliseringsthema's:
 - **Ketenprocessen:** gedigitaliseerde processen gericht op ketenprestaties, sturing daarop en verantwoording daarover
Het in samenhang ontwerpen, inrichten, uitvoeren, monitoren en besturen van gedigitaliseerde processen, zodat de mensen en middelen in de strafrechtketen zo effectief en efficiënt mogelijk kunnen worden ingezet ten dienste van de burger in een steeds verder digitaliserende samenleving
 - **Digitale samenwerking:** portalen, digitale samenwerkingsruimtes, digitale platformen, persoonlijke digitale ruimtes
Het vormgeven en ondersteunen van al dan niet tijdelijke (digitale) samenwerkingsplekken, zodat de samenwerking in de ketenprocessen op een gestroomlijnde wijze via digitale kanalen kan plaatsvinden
 - **Informatie-uitwisseling:** overdracht van gegevens en informatieproducten via gestandaardiseerde koppelvlakken
Het ontwerpen, samenstellen en inrichten van koppelvlakken voor de overdracht van databestanden en informatieproducten, zodat deze (digitaal) uitgewisseld kunnen worden en in (digitale) samenwerkingsverbanden gebruikt kunnen worden
 - **Informatiebeveiliging & Privacy:** geautoriseerde, veilige toegang tot informatiebronnen en -producten
Het afspreken, inrichten, verlenen en intrekken van rechtmatige toegang tot informatie, het monitoren daarvan en het verantwoorden daarover, zodat informatie-uitwisseling veilig, gelegitimeerd en gecontroleerd kan plaatsvinden
 - **Gegevensmanagement & Datakwaliteit:** juistheid, volledigheid, actualiteit en status van informatie
Het inrichten en onderhouden van de gegevensadministratie (semantiek/betekenis, bron, verantwoordelijkheid, 'audit trail' etc.) en de processen voor datakwaliteit, zodat gegevens en informatieproducten gelegitimeerd samengesteld, uitgewisseld en gebruikt kunnen worden
 - **Informatieopslag & -verwerking:** gemeenschappelijk beschikbare gegevens en informatieproducten
Het inrichten, 'vullen' en bewerken van ketenbreed toegankelijke digitale dossiers en gegevensadministraties, zodat eerder in het ketenproces ontstane gegevens en informatieproducten op een later moment ook door andere partijen in en rond de strafrechtketen kunnen worden (her)gebruikt
- Voor deze digitaliseringsthema's is hierna een initiële uitwerking gedaan van de denkbare ontwikkelniveaus per thema

De ontwikkelniveaus voor Ketenprocessen

Ketenprocessen

Waarom?

We weten zeker dat activiteiten altijd tijdig, foutloos, voorspelbaar en in de meest logische volgorde worden uitgevoerd, door daarvoor bedoelde medewerkers en informatiesystemen bij daarvoor bevoegde organisaties, ten dienste van de burger in een rechtvaardige en veilige, digitaliserende samenleving.

- Ketenprocessen worden real-time gemeten, beheerst en bestuurd via 'digital twins'¹
- Ketenprocessen worden steeds tijdig verbeterd en vernieuwd, (her)gebruikmakend van een modulair opgebouwde, ketenbrede procesarchitectuur
- Ketenprocessen kunnen mede afhankelijk van het doel, de doelgroep en de situatie informatie-, data- of event-gedreven worden gestart, uitgevoerd en aangestuurd

- Voor inzicht, overzicht, sturing en (door)ontwikkeling is er een ketenbrede producten/diensten- en procesarchitectuur
 - Ketenorganisaties sturen op de realisatie van afgesproken ketenprestaties/-doelen
 - Ketenprocessen gaan uit van 'klantreizen' en de gebeurtenissen ('events') in het leven van de burger
 - Processen worden in interactie met stakeholders ontworpen, ingericht en geïmplementeerd
- Processen en de informatie-uitwisselingen daarbinnen worden op ketenniveau gemeten, beheerst en bestuurd via afgesproken 'service levels'

- Alle logistieke en administratieve processen in en tussen ketenorganisaties zijn gedigitaliseerd
 - Het ontwerp van processen gaat uit van de dienstverlening aan de burger
- Processen worden op basis van kennis over stakeholders ontworpen, ingericht en geïmplementeerd
- Processen in en tussen ketenorganisaties worden adequaat beschreven, gemeten en beheerst
- IT-ontwikkeling start altijd met een keten- en SCOPAFIJTH-brede (= multidisciplinaire) proces-, business- en informatieanalyse

- De uitvoering van de processen is conform wet- en regelgeving
- De logica van de processen is mede gebaseerd op inzicht in de stakeholders van de strafrechtketen
- Als basis voor uitvoering, monitoring, besturing, verantwoording en doorontwikkeling zijn de processen adequaat beschreven
- Afspraken tussen ketenpartners worden vastgelegd in dienstniveau-overeenkomsten en gegevensleveringsovereenkomsten
- Capaciteit en methodiek voor integrale procesanalyses zijn beschikbaar

Werken aan **nieuwe producten, diensten en processen**

Werken aan **verbeterde producten, diensten en processen**

Werken aan **bestaande producten, diensten en processen**

Werken aan **het fundament**

¹ Een digital twin is een exacte virtuele kopie van de werkelijkheid

De ontwikkelniveaus voor Digitale samenwerking

Digitale samenwerking

Waarom?

We weten zeker dat professionals digitaal met elkaar kunnen afstemmen en samenwerken, daarbij de benodigde gegevens en informatie veilig kunnen delen en de gemeenschappelijke besluiten op een voor betrokkenen toegankelijke plek kunnen vastleggen.

- Elk nieuw samenwerkingsverband kan snel over een eigen samenwerkingsruimte beschikken, passend binnen de juridische kaders
- De professional maakt voor relevante informatie gebruik van een gemeenschappelijke digitale toegangsdienst (federatieve service)
- AI biedt ondersteuning aan gemeenschappelijke besluitvorming

Werken aan **nieuwe producten, diensten en processen**

- Doorontwikkeling van digitale samenwerkingsprocessen start met integrale procesanalyse
- Hybride overleggen en samenwerken wordt ketenbreed ondersteund
- Online, real-time samenbrengen van informatie wordt ketenbreed ondersteund

Werken aan **verbeterde producten, diensten en processen**

- De digitaal ondersteunde processen van de verschillende ketenorganisaties sluiten op elkaar aan
- Digitaal overleggen wordt ketenbreed ondersteund
- Voor ZSM is een ketenbreed toegankelijke digitale samenwerkingsruimte ingericht

Werken aan **bestaande producten, diensten en processen**

- De processen van de verschillende ketenorganisaties sluiten op elkaar aan
- Voor digitale overleg- en samenwerkingsvormen zijn standaarden ontwikkeld / afgesproken
- De professional wordt digitaal ondersteund bij overleg of samenwerking met collega's van andere ketenorganisaties

Werken aan **het fundament**

De ontwikkelniveaus voor Informatie-uitwisseling

Informatie-uitwisseling

Waarom?

We weten zeker dat alle noodzakelijke gegevens en informatieproducten precies op het juiste moment bij zowel de professional als de burger beschikbaar zijn voor gebruik.

- Er zijn 'broker/makelaar'-diensten voor zoeken/vinden van beschikbare gegevens
 - De burger heeft een persoonlijke digitale omgeving (E-Wallet)
 - De professional en de burger kunnen het proces real-time volgen
- Portalen worden ontwikkeld en ingericht in interactie met doelgroepen
- AI ondersteunt in de informatie-uitwisseling

Werken aan **nieuwe producten, diensten en processen**

- Waar mogelijk wordt digitaal gestructureerde informatie uitgewisseld
- Business-interactie wordt digitaal ondersteund via standaard-uitwisselpatronen
- Gegevens worden ontsloten via data-diensten over gestandaardiseerde koppelpunten
- Portalen bieden de burger integraal inzicht in alle voor hem/haar relevante informatie
- Portalen zijn ingericht conform de ketenbrede kanalen- c.q. doelgroepenstrategie

Werken aan **verbeterde producten, diensten en processen**

- De uitwisseling van gegevens en informatieproducten tussen ketenorganisaties gebeurt digitaal
- Informatie-uitwisseling met de burger en partijen buiten de strafrechtketen is (in twee richtingen) digitaal ondersteund
 - In de digitalisering van kanalen worden de specifieke belangen van doelgroepen expliciet meegenomen
- Digitaliseringsprojecten maken voor informatie-uitwisseling gebruik van reeds beschikbare ketenvoorzieningen

Werken aan **bestaande producten, diensten en processen**

- Er is een ketenbrede kanalen- c.q. doelgroepenstrategie
- Voor informatie-uitwisseling zijn standaarden ontwikkeld / afgesproken en formele overeenkomsten gesloten
- Voor uitwisselen van informatie zijn ketencommunicatievoorzieningen beschikbaar en is 'logging' ingericht
- Voor de professional en de burger zijn portalen met benodigde informatie beschikbaar

Werken aan **het fundament**

De ontwikkelniveaus voor Informatiebeveiliging & Privacy

Informatiebeveiliging & Privacy

Waarom?

We weten zeker dat alleen bevoegde personen toegang krijgen tot de gegevens en informatie én dat de privacy van betrokkenen gewaarborgd blijft.

- Identiteitsmanagement is op persoon, niet op rol of organisatie ingericht
- Er is een ketenbrede business continuity-strategie geïmplementeerd
- Ketenbreed is een vorm van integrale 'intrusion detection' ingericht
- De SOC's van de ketenorganisaties stemmen ketenbreed af

- Van elk (soort) gegevensobject in de beschikbare (keten)informatiebronnen is duidelijk voor welke doeleinden deze door anderen gebruikt mag worden
- Ketenorganisaties gebruiken onderling afgestemde beveiligingssystemen en protocollen
- Voor elk ketenbreed relevant informatiesysteem is een SOC met protocollen ingericht
- Ketenorganisaties informeren elkaar snel en goed over beveiligingsincidenten

- Elke ketenorganisatie heeft rond ketenbreed relevante informatiesystemen een vorm van 'intrusion detection' ingericht
- Via pentesten doen legale (ethische) hackers bij herhaling onderzoek naar de toegankelijkheid van informatiesystemen
- De professional in de keten volgt regelmatig 'awareness'-trainingen
- Bij digitalisering in de strafrechtketen gelden de principes van 'security by design' en 'privacy by design'

- Procedures en technieken voor waarborgen van veiligheid, privacy en herkomst/bron zijn in gebruik
- Elk informatie-element in de strafrechtketen voldoet aan de eisen van BIV (Beschikbaarheid, Integriteit, Vertrouwelijkheid)
- Voor het detectieproces tegen externe indringers ('intrusion detection') is bij elke ketenorganisatie een SOC ('Security Operation Center') ingericht
- In alle voor de keten relevante informatiesystemen worden de principes van 'audit trail' en 'chain of evidence/custody' ondersteund of toegepast
- Op organisatie- en ketenniveau is een CISO-stelsel operationeel

Werken aan **nieuwe producten, diensten en processen**

Werken aan **verbeterde producten, diensten en processen**

Werken aan **bestaande producten, diensten en processen**

Werken aan **het fundament**

De ontwikkelniveaus voor Gegevensmanagement & Datakwaliteit

Gegevensmanagement & Datakwaliteit

Waarom?

We weten zeker dat we betrouwbare gegevens bij de juiste bron halen.

- Wet- en regelgeving werkt onder architectuur (LegOps)
- 'Lifecycle management' van gegevens en informatieproducten is ingericht
- Preventieve data-analyses minimaliseren het aantal incidenten
- Uitkomsten van data-analyses zijn binnen de keten inzichtelijk

Werken aan **nieuwe producten, diensten en processen**

- Gegevensdefinities in wet- en regelgeving en in de keten worden geharmoniseerd
- Ketenbreed is een informatie(meta)model voor beschrijving van gegevensobjecten in gebruik
 - Modelgedreven ontwikkeling is in de keten de standaard
- Na elk incident vindt een systematische, ketenbrede data-analyse plaats
- Data-analyses worden standaard vertaald naar structurele oplossingen

Werken aan **verbeterde producten, diensten en processen**

- Ketenpartners combineren / gebruiken de vastgestelde gegevensmodellen en -woordenboeken
 - Registraties en documenten zijn inhoudelijk van de afgesproken kwaliteit
- Metadata van ketenbreed beschikbare gegevensobjecten en hun data-diensten worden centraal geregistreerd
 - Na geprioriteerde incidenten vinden (via NDK) organisatie-overstijgende data-analyses plaats
 - Data-analyses worden vertaald naar tijdelijke oplossingen of een backlog (van NDK)

Werken aan **bestaande producten, diensten en processen**

- Van elk type gegeven is bekend waar dit type gegeven ontstaat, dus ook (keten)brongegevens zijn bij alle ketenpartners bekend
 - Gegevens worden beschreven in gestandaardiseerde, onderling gerelateerde gegevensmodellen en -woordenboeken
 - Voor elk gegeven in de strafrechtketen is een businessseigenaar bekend
 - Er is een afgesproken meetmethode voor de vaststelling van datakwaliteit

Werken aan **het fundament**

De ontwikkelniveaus voor Gegevensopslag & -verwerking

Gegevensopslag & -verwerking

Waarom?

We weten zeker dat gegevens zodanig worden vastgelegd en verwerkt dat deze altijd correct de werkelijkheid weergeven.

- Gegevens worden zodanig opgeslagen dat deze vanuit meerdere perspectieven (informatie- data- of event-gedreven) zijn te benaderen
- Elke ketenorganisatie beschikt over een wendbaar applicatielandschap
- Op veilige wijze wordt optimaal gebruikgemaakt van cloudtechnologie
- AI biedt ondersteuning aan de besluitvorming in het ketenproces

Werken aan **nieuwe producten, diensten en processen**

- In een ketenbrede informatiearchitectuur is vastgelegd wie verantwoordelijk is voor welke set aan gegevensobjecten (informatiebron), passend bij wetgeving, regelgeving en beleid
- Alle primair processystemen ondersteunen het nieuwe Wetboek van Strafvordering
- Clouddiensten worden toegepast conform ketenbrede afspraken
- AI wordt toegepast conform ketenbrede afspraken

Werken aan **verbeterde producten, diensten en processen**

- De informatiesystemen bieden optimale ondersteuning aan de ketenprocessen
- Ketenbreed wordt het principe van datasoevereiniteit eenduidig toegepast
- Elke ketenorganisatie heeft de algoritmes die in gebruik zijn geregistreerd in het landelijke algoritmeregister
- Bij digitalisering in de strafrechtketen geldt het principe van 'archiving by design'

Werken aan **bestaande producten, diensten en processen**

- Legacy-systemen worden tijdig gemoderniseerd of door modernere informatietechnologie vervangen
- Er zijn ketenbrede afspraken over de toepassing van AI en clouddiensten
- Ketenbreed wordt het principe van data-soevereiniteit eenduidig geïnterpreteerd

Werken aan **het fundament**

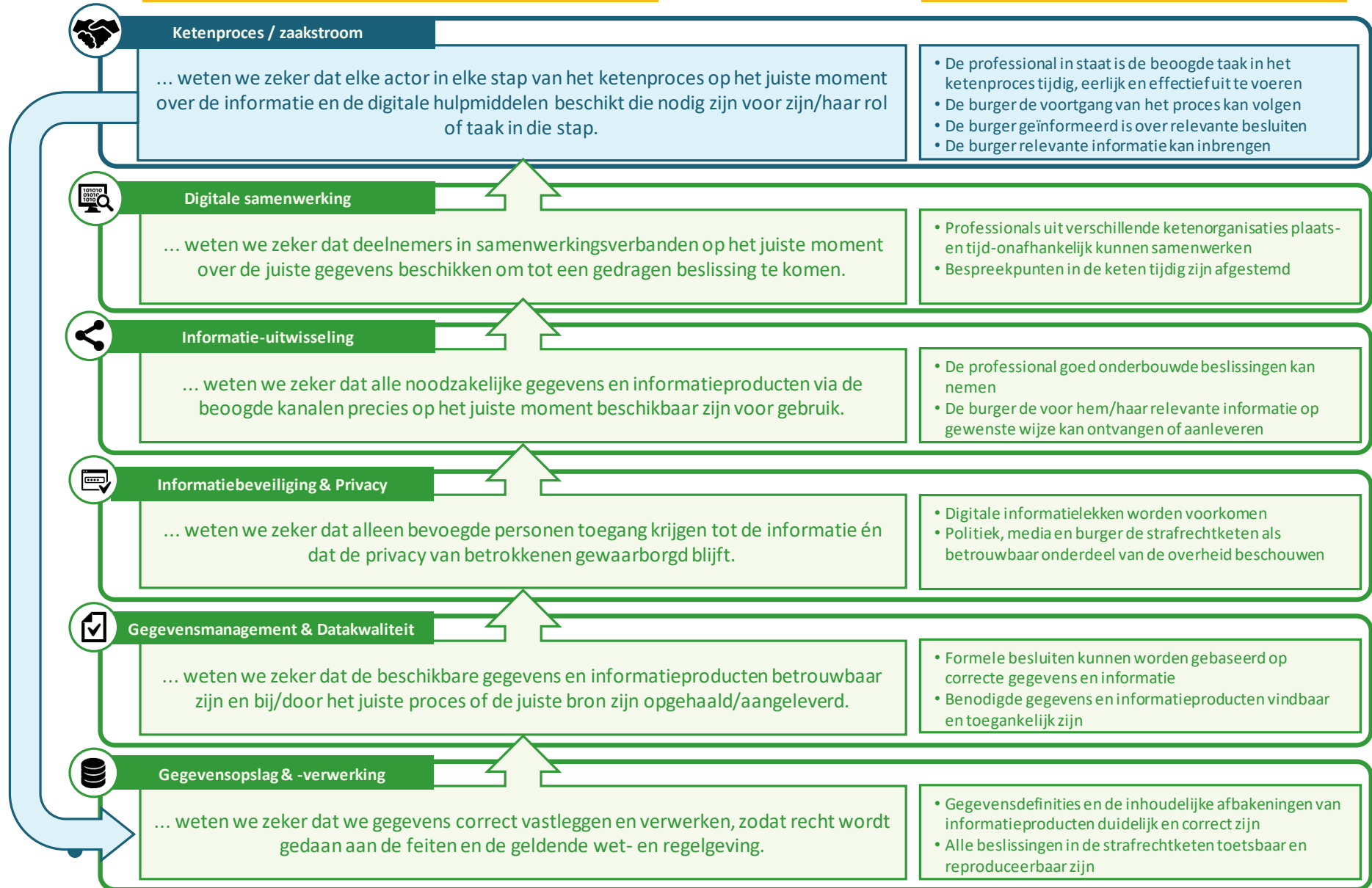
Resultaten, effecten en opgave...

Als we dit op orde hebben, dan ...
(= de zichtbare resultaten)

Daarmee bereiken we dat...
(= de beoogde effecten)

Daardoor ervaart de burger...
(= de maatschappelijke opgave)

tijdig,
eerlijk en
effectief
strafrecht

DEEL 6: De contouren van het eerste plateau van DDS

“Niet vanuit de idee we gaan eens goed over strategie praten, maar door via de inhoud (van een casus) te praten over welke strategie(ën) passend zijn om dit vraagstuk verder te brengen. Dat is strategiseren.”

Bron: In gesprek over strategie, NSOB, 2022, pag. 35

Relevante ontwikkelingen en factoren voor het eerste plateau

Het is niet erg zinvol om bij de operationalisering van deze Meerjarenvisie te proberen direct voor alle toekomstige plateaus één integraal plan op te stellen. De complexiteit van het digitale ecosysteem is daarvoor te groot en de voor volledige realisatie benodigde tijdslijnen liggen daarvoor te ver in de toekomst. Veel reëler en daarmee ook veel zinnvoller is het om een meerjarenplanning op te stellen voor een eerste plateau. Bij de definiëring van dat eerste plateau is het goed om vanuit DDS bewust rekening te houden met de volgende ontwikkelingen en factoren:

- In de ontwikkeling van de informatievoorziening van de strafrechtketen zijn al stappen gezet. Er zijn bijvoorbeeld diverse ketenvoorzieningen ontwikkeld of in ontwikkeling, met name bij VVC-zaken zijn veel papieren stromen inmiddels gedigitaliseerd en voor verschillende interne en externe doelgroepen zijn portalen ontwikkeld. In het eerste plateau van DDS kan daar op worden voortgebouwd.
- Er lopen nog diverse ketenprojecten en -programma's die ten tijde van het programma Digitalisering Strafrechtketen (PDSK), of zelfs daarvoor, van start zijn gegaan. Het is zinvol om te beoordelen in hoeverre deze projecten/programma's nog kunnen bijdragen aan de ambities van plateau 1 of beter kunnen worden beëindigd.
- Veel ketenorganisaties zullen de komende jaren hun handen vol hebben met het vervangen van hun legacy-systemen.
- Veel ketenorganisaties zitten midden in een reorganisatie in en rond het IV-domein. Er is op veel plekken een kanteling noodzakelijk naar een besturingsmodel waarbij de dienstverlening aan de samenleving als uitgangspunt geldt en de business beter in staat wordt gesteld zijn rol van eigenaar ('business owner') te vervullen ten opzichte van de informatievoorziening en de IV-portfolio.
- Het nieuwe Wetboek van Strafvordering brengt door de hele strafrechtketen heen veranderingen met zich mee. Veel van de toch al schaarse verandercapaciteit in en rond het IV-domein moet door ketenorganisaties komende jaren aan de implementatie van het nieuwe Wetboek worden besteed. De ruimte voor digitaliseringstrajecten die daar niet ondersteunend aan zijn, zal daardoor zeer beperkt zijn.
- Om adequaat in te kunnen blijven spelen op maatschappelijke ontwikkelingen, zal in de strafrechtketen een omslag nodig zijn naar meer data-gedreven werken.
- De informatievoorziening van de strafrechtketen is een potentieel doelwit voor digitale dreigingen en aanvallen. De verdediging daartegen vergt om bewuste maatregelen en een verdere investeringen in de informatiebeveiliging.
- In de strafrechtketen is naast de meerjarige IV-projecten en -programma's behoefte aan 'fast lanes' voor relatief eenvoudige IT-oplossingen die snel gerealiseerd en geïmplementeerd kunnen worden. Dat zal alleen lukken, als daar iets aanvullends voor georganiseerd gaat worden.

Vervolgstappen op deze Meerjarenvisie

Deze ‘Meerjarenvisie digitalisering strafrechtketen’ is bedoeld als richtinggevende inspiratiebron. Het document staat dus niet op zichzelf. Het moet motiveren tot vervolgactiviteiten die direct of indirect bijdragen aan de verdere digitalisering van de strafrechtketen. De volgende vervolgactiviteiten liggen de komende tijd dan voor de hand (in volgorde van urgentie):

- Voor de nog lopende PDSK-projecten vaststellen welke aspecten ondersteunend zullen zijn bij de implementatie van het nieuwe Wetboek en welke projecten dus afgerond moeten worden
- De implementatie van het nieuwe Wetboek van Strafvordering ‘plotten’ op de Meerjarenvisie en de vraag beantwoorden welke aspecten van de Meerjarenvisie bij de implementatie van het nieuwe Wetboek van toepassing zijn
- In beeld brengen welke veranderingen voor het nieuwe Wetboek van Strafvordering nu al gerealiseerd zouden kunnen worden
- Op ketenniveau integraal in beeld brengen welke ‘andere’ actuele vraagstukken komende jaren de aandacht van DDS gaan vergen
- De Meerjarenvisie in combinatie met de doelenbomen in de Ketendoelarchitectuur en de notitie ‘Meerjarige digitaliseringsdoelen DDS’ gebruiken voor het opstellen van nieuwe meerjarige digitaliseringsdoelen ten behoeve van het eerste plateau van DDS
- Rond het nieuwe Wetboek van Strafvordering en de andere geprioriteerde vraagstukken een specifieke ‘doelarchitectuur’ opstellen met een eerste stip op de horizon (voor zowel business als IV) ter afbakening van het eerste plateau van DDS
- In lijn met de ‘doelarchitectuur’ voor het eerste plateau en de nieuwe meerjarige digitaliseringsdoelen een meerjarenplanning opstellen voor het eerste plateau van DDS
- Op basis van de meerjarenplanning eventueel het Ketenjaarplan 2024 laten aanpassen
- In het Handboek Portfoliomanagement een aanvullende werkwijze opnemen voor de fast lane-constructie
- Synchroniseren op inhoud van Meerjarenvisie, Leidende principes, KDA en Meerjarige digitaliseringdoelen/Doelenboom

Randvoorwaardelijk is dat ketenorganisaties structureel de hiervoor benodigde capaciteit ter beschikking stellen.